

OTVORITI VRATA U NEJASAN KRAJOLIK

Pastoral mladih u Sjedinjenim Američkim Državama*

MARY GREENAN

Don Bosco Hall, 1831 Arch St.
Berkeley, CA 94709, Sjedinjene Američke Države

Primljeno:
24. 2. 2007.

Pregledni
članak

UDK
264-053.6(73)

Sažetak

Autorica opisuje suvremeno stanje pastoral mladih u Katoličkoj crkvi u Sjedinjenim Američkim Državama. Odmah na početku ističe kako je u SAD-u u krizi Katolička crkva, a zajedno s njom i pastoral mladih. Bogata i dugogodišnja tradicija pastoral mladih u SAD-u obećavajući je znak i poziv na optimizam. Autorica podsjeća na nastanak i djelovanje najznačajnijih organizacija za pastoral mladih čije organizirano djelovanje seže 80 godina unatrag. Važno je prisjetiti se i zajedničkog nastojanja katoličkih biskupa SAD-a. Svojim redovitim učiteljstvom biskupi neprekidno podržavaju i potiču daljnji rad na području pastoral mladih.

Posljednjih dvadesetak godina intenzivno se radi na obnovi pastoral mladih kako bi se mladima pomoglo da žive kao istinski Kristovi učenici. Ujedno ih se poziva da aktivno sudjeluju u misijskom životu i radu zajednice vjere, a nastoji se promicati i osobni i duhovni rast mladih. Nedavni skandali izazvani seksualnom zlorabom ostavili su duboke tragove kod američkih katolika. To je među ostalim i jedan od razloga ozbiljne krize pastoral mladih u SAD-u. Unatoč postojećim poteškoćama autorica je optimistična i poziva sve koji rade s mladima da im pođu ususret noseći im poruku Isusa Krista.

Ključne riječi: *pastoral mladih u Sjedinjenim Američkim Državama*

»Rijetko je neki naraštaj mladih bio tako zainteresiran za duhovnost i religiju i tako otvoren prema iskustvu svetoga i transcendentoga kao što je današnji naraštaj. To je 'kairòs' za Katoličku crkvu i za njezino pastoralno služenje za mlade i s mladima.«¹ Takva, ponajviše optimistična tvrdnja komentira noviju neovisnu i interkonfesionalnu analizu religioznog i duhovnog života američkih adolescenata.²

Za neke među onima koji rade u izravnom kontaktu s mladima u američkoj Katoličkoj crkvi, analiza će potvrditi ono što

već znaju iz iskustva sa svojim učenicima, mladima koji su se uputili putem vjere i članovima skupina mladih. Drugima će se

* Naslov izvornika: *Aprire la porta su un paesaggio nebuloso*, u: »Note di Pastorale Giovanile« 41 (2007) 2, 45-53.

¹ Ch. McCORQUODALE – V. SHEPP – S. SHEPP, *Leigh National Study of Youth and Religion: Analysis of the Population of Catholic Teenagers and Their Parents*, NFCYM, Washington DC, 2004, str. 63.

² Usp. C. SMITH – M. LUNDQUIST DENTON, *Soul Searching: The Religious and Spiritual Lives of American Teenagers*, Oxford University Press, New York, 2005.

činiti još jednim pokušajem širenja nade u Crkvi utonuloj u polemike na mnogim područjima, od kojih je posljednja o poznatoj zloporabi mladih sa strane manjine članova američkoga klera.

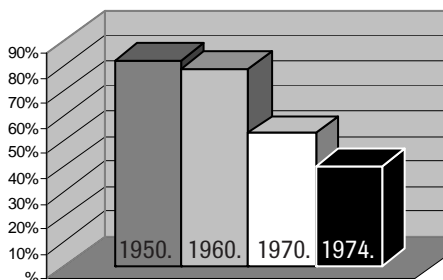
Različite reakcije u vezi s tom polemikom odraz su aktualne situacije američke Katoličke crkve. Možda je pretjerano govoriti o »podijeljenoj« Crkvi, ali valja priznati da je svakako riječ o Crkvi u krizi. Želi li se da ta kriza potakne njezine unutarnje mogućnosti, nužno je da Crkva provede analizu same sebe, više nego je to ikada dosad učinila, u odnosu na svoju sposobnost služenja sve heterogenijem puku koji se mijenja i koji je obaviješten i poučen, a religiozno je pluralističniji nego u bilo kojem drugom razdoblju u svojoj povijesti. Potrebno je iznad svega da Crkva jednom zauvijek prouči svoje mogućnosti dostizanja mladih i svojeg utjecaja na život onih koji predstavljaju njezinu budućnost, američkih katolika adolescenata i mladih.

Na sljedećim ćemo stranicama to proučiti u odnosu na pastoral mladih u Sjedinjenim Američkim Državama, svjesni da ne možemo ponuditi sveobuhvatnu raspravu o tom predmetu. Nećemo naime raspravljati o sve brojnijoj hispanskoj prisutnosti u američkoj Katoličkoj crkvi. Ne možemo dati prostora ni raznim zajednicama useljenih nacionalnih crkava i njihovom utjecaju, posebice ne mladim azijskim katolicima. Polazeći od razdoblja nakon Drugoga vatikanskog sabora u američkoj Crkvi, nastojat ćemo ponajprije dati panoramu onoga što se konkretno radi za naraštaje mladih. Prema tome, ograničenja ovoga priloga ponajprije su postavljena namjerno. Odlučila sam jednako tako da neću proučavati pitanje etniciteta, u nadi da neću dalje uzburkati već ionako mutne vode katoliciteta u Sjedinjenim Američkim Državama danas i u budućnosti.

RADI BOLJEG SHVAĆANJA

Promjene Katoličke crkve šezdesetih i sedamdesetih godina 20. stoljeća jasno se odražavaju u postocima mladih koji su u kontaktu s njom kroz sudjelovanje u višim katoličkim školama i u programima CCD³ i CYO⁴.

Postoci mladih koji sudjeluju u višim katoličkim školama/programima CCD i CYO

Smanjeno sudjelovanje mladih u tradicionalnim programima Katoličke crkve ima niz kulturalnih razloga. Jedan od najvažnijih nesumnjivo je činjenica da su tradicionalna područja socijalizacije vjere, među koje se ubrajaju obitelj, župa, škola, gradska četvrt i sredstva društvenog pripočavanja, izgubila svoju djelotvornost u prenošenju smisla mladim naraštajima. Godine 1974. biskupi SAD-a susreli su se radi proučavanja toga smanjenja. Nakon toga je Biskupska konferencija SAD-a⁵ imenovala komisiju koja je 1976. objavila dokument pod nazivom *A vision of Youth Ministry*, u kojemu se po prvi put namjerno sučeljava s tom temom. Ciljevi dokumenta bili su vrlo jasni:

3 »Confraternity of Christian Doctrine« (Bratovština kršćanskog nauka).

4 »Catholic Youth Organization« (Organizacija katoličke mladeži).

5 United States Conference of Catholic Bishops. U daljnjem tekstu upotrebljavamo kraticu: USCCB.

- odgovoriti na novu društvenu stvarnost
- unijeti u rad Crkve s mladima obnovljenu ekleziologiju
- svratiti veću pozornost na potrebe i mogućnosti mladih kao članova Crkve
- uključiti crkvenu skrb za mlade u ujedinjuću perspektivu »pastorala mladih«.

Taj dokument po mnogim svojim vidovima predstavlja apsolutnu novost na području pastorala mladih i u njemu se vrlo jasno tvrdi:

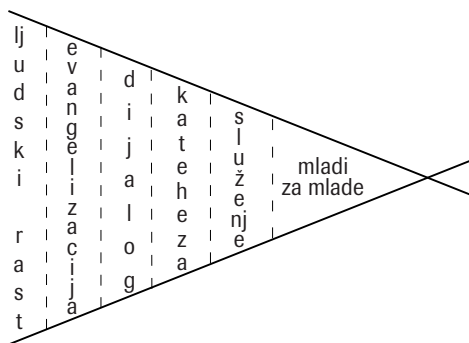
»Pastoral mladih je Crkva koja vrši svoje služenje za mlade i s mladima. Pomoću angažmana Crkve u pastoralu mladih, mladi susreću Božju riječ, prihvaćeni su u zajednici vjere, slave Gospodina u molitvi i liturgiji te su pozvani na život služenja u Gospodnje ime.«⁶

U istom su dokumentu osim toga naznačeni novi čimbenici koji su potrebni za zacrtavanje općih pravaca pastorala mladih:

1. »Izlazak« prema onome tko je u poteškoćama
2. Evangelizacija
3. Kateheza
4. Liturgija
5. Zajednica
6. Praćenje i ozdravljenje
7. Aktivnost protagonizma
8. Pothvati društvenog potpomaganja
9. Služenje i pravda

Možda je najdublji obnoviteljski element tog viđenja pastorala mladih bio pokušaj ostvarivanja modela rada s mladima koji je stvarno usmjeren prema ljudskom i duhovnom rastu njihove osobe i koji taj cilj postavlja u središte svojih nastojanja i svog pastoralnog poslanja. Osim toga, predlagalo se da se pastoral mladih oslobodi od gotovo bi se moglo reći opsesivne brige za aktivnosti, te usmjeri prema stvarnom i svjesnom programu holističkog razvoja mladih u odnosu na njihov ljudski, emo-

cionalni, moralni i duhovni život. To se trebalo ostvariti upravo posredstvom pothvata i interakcije između mladih i odraslih. Jedina nepoznanica u tom dokumentu koji bi se mogao nazvati pionirskim bila je kako se tako široko viđenje može razviti u budućnosti. U svakom slučaju, zahvaljujući tom dokumentu, započelo se jasno ocrtavati proces koji će mladima omogućiti da ih se privede Kristu. Taj proces predstavlja prototip modela rada za mlade i pastoralnih djelatnika. Grafički ga se prikazuje u »stožastom modelu« pastorala mladih.

Šesterodimenzionalni proces prikazan u dijagramu jest ono što svaki mladi čovjek iskustveno doživljava u svom životu. Rad pastorala mladih sastoji se upravo u promicanju tog iskustva i postizanju da se ono ostvari u svim svojim učincima. Sastavni dijelovi procesa pastorala mladih, iako ih se namjerno razlikuje, ujedinjeni su i isprepleteni u tkivu raznih intervenata koji se ostvaruju u korist mladih kao i u onim pothvataima koje ostvaruju sami mladi. Rezultat procesa predviđa da mladi dođu do vlastite vjere tako da zatim i oni sami postanu protagonisti u tom istom procesu za svo-

⁶ UNITED STATES CATHOLIC CONFERENCE, *A Vision of Youth Ministry*, Washington DC, 1976.

je vršnjake, u takozvanom služenju »mladi za mlade«.

Dokument *Vision of Youth Ministry* pojasnio je da je pastoralno služenje mladima sastavni dio života Crkve. Godine 1986. USCCB izdao je nastavak pionirskog dokumenta od prije deset godina.⁷ Dok je prvi dokument odražavao pozornost i angažman američke Crkve prema mladima, ovaj drugi dokument (*The Challenge of Adolescent Catechesis*) je pokazao znatan napredak Crkve u shvaćanju evangelizacije i zahtjev za jasnijim katehetskim poslanjem, koje je sastavni dio njezine tradicije. Taj je dokument ujedno poticao Crkvu da u potpunosti vrši svoju bitnu zadaću promicanja vjere te da se snažno i s novom životnošću angažira u evangelizaciji.

Godina 1976. čini se povijesno vrlo udaljenom u vremenu za društvo i svijet koji su u neprekidnom pokretu; posljednjih trideset godina panorama takvog društva stalno se mijenjala i razvijala. Neprekidne i često paradigmatičke promjene u tako složenoj kulturi, demografsko smanjenje i etničko razlikovanje koji su oblikovali američko društvo posljednjih dvadeset godina, potaknuli su američku Katoličku crkvu na pregled i premišljanje svojeg izvornog viđenja pastora mladih. To se dogodilo 1996. godine.⁸

ZAHTEJEV ZA OBNOVOM

Inovativni dokument iz 1976. predstavljao je uporišni okvir za pastoral mladih u Katoličkoj crkvi u Sjedinjenim Američkim Državama, a dvadeset godina kasnije bilo je potrebno posuvremeniti njegove temeljne misli.⁹ Ta nova perspektiva, s pravom nazvana *Obnova viđenja* (*Renewing the Vision*), pružila je još iscrpniju analizu pastora od prethodne. Poticaj za obnovu »viđenja« pastora mladih proiza-

šao je iz novih potreba američkoga društva, kao što je već opisano, te iz utjecaja novog razvoja na shvaćanje psiholoških i religioznih potreba adolescenata.

Sustavna istraživanja provedena na području adolescencije omogućila su shvaćanje čimbenika koji doprinose zdravom adolescentskom razvoju.

U tim istraživanjima u Sjedinjenim Američkim Državama prednjači organizacija koja je s pravom nazvana *Istraživački institut* (*Search Institute*).¹⁰ U istraživanjima provedenim na više od 250 000 adolescenata u 450 zajednica Sjedinjenih Američ-

⁷ UNITED STATES CATHOLIC CONFERENCE, *The Challenge of Adolescent Catechesis*, Washington DC, 1986.

⁸ UNITED STATES CATHOLIC CONFERENCE, *Renewing the Vision: a Framework for Catholic Youth Ministry*, Washington DC, 1996.

⁹ Dva desetljeća između 1976. i 1996. jasan su dokaz stalnog napredovanja koje je, počevši od objavljivanja *A Vision of Youth Ministry*, Crkva prošla na području shvaćanja i pastoralne prakse adolescenata. Građa za izradu novog, proširenog i obogaćenog viđenja pastora mladih u 1996. godini su sljedeća izdanja: *The Challenge of Adolescent Catechesis: Maturing in Faith* (NFCYM, 1986), *The Challenge of Catholic Youth Evangelization: Called to Be Witnesses and Storytellers* (NFCYM, 1993), *A Family Perspective in Church and Society* (USCCB, 1994), *Putting Children and Families First* (USCCB, 1991), *Follow the Way of Love* (USCCB, 1994), *Communities of Salt and Light* (USCCB, 1993) i *A Message to Youth: Pathway to Hope* (USCCB, 1995).

¹⁰ *Search Institute* je neovisna i nekonfesionalna neprofitna organizacija čije je poslanje posljednjih četrdeset godina bilo promicanje vodstva i sposobnosti rukovođenja (leadership) te otkrivanje onoga što je nužno za ispravan rast djece, mladih i zajednice. Kako bi se ostvario taj cilj, Institut nastavlja stvarati i širiti nove spoznaje i približavati zajednice, državu i nacionalne vođe. Istraživački institut utemeljio je 1958. dr. P. Strommen Merton kao ustanovu za primijenjena društvena istraživanja angažiranu u razvoju mladih. Izvorno se bavio mladima u religioznim okruženjima. Ta je zadaća kasnije proširena zahvaljujući sve većem zanimanju za rast mladih u raznim područjima zajednice i društva.

kih Država, *Search Institute*, organizacija koja promiče dobrobit djece i adolescenata, uočila je četrdeset elemenata ili temeljnih resursa za pozitivan rast u razvojnoj dobi. Oni odražavaju široke studije koje su provedene o djetinjstvu i adolescenciji, otpornosti, razvoju mladih i sprečavanju zloporabe droga. Tih četrdeset bitnih elemenata uključuje izvanjske resurse koje pruža zajednica kroz obitelj, školu, Crkvu i omladinske organizacije, te unutarnje resurse koje razvija adolescent osobno (npr. angažman u učenju, pozitivne vrednote, društvene sposobnosti i pozitivni identitet). Analiza Istraživačkog instituta pokazuje sljedeće:

- Razvoj resursa započinje s rođenjem i treba biti podržavan tijekom djetinjstva i adolescencije.
- Stvaranje resursa ovisi o izgradnji dobrih odnosa s djetetom i adolescentima, te zahtijeva stalnu prisutnost zajednice koja ih izlaže pozitivnim porukama o onome što je važno.
- Obitelji mogu i moraju biti najsnažnija radionica resursa razvojne dobi.
- Razvoj resursa olakšan je tamo gdje ih istovremeno njeguju obitelji, škole, omladinske organizacije, susjedstvo, religiozne ustanove, zdravstveni centri i neformalna okruženja u kojima dolazi do međusobne interakcije odraslih i mladih.
- Svaki pojedini član zajednice ima važnu ulogu.

Taj model zdravog adolescentskog razvoja nastavlja biti izvor nadahnuća i praktičnih smjernica za sadašnje i buduće pastoralno djelovanje.

Nakon što su se ispitali i proučili svi podaci, očito je da pastoralni rad s adolescentima treba biti obuhvatniji i proširiti se na zajednicu kako bi iskoristio mogućnosti na koje je ukazalo istraživanje.

SRŽ OBNOVE

Dokument iz 1996. *Renewing the vision* prihvatio je važna otkrića istraživanja o adolescentskom razvoju nastojeći odgovoriti na ono što je označio kao tri izazova s kojima se mora suočiti pastoral mladih: nezanimanje Amerike za mlade, nove studije o adolescenciji, stalno napredovanje Crkve u shvaćanju i prakticiranju pastora la mladih. To opsežno viđenje obilježeno je trima međuovisnim ciljevima:

- dopustiti mladima da žive kao Kristovi učenici
- privući mlade da aktivno sudjeluju u misijskom životu i u radu zajednice vjere
- promicati osobni i duhovni rast mladih.

A Vision of Youth Ministry opisuje kako su potvrđeni i osnaženi novi složeni čimbenici pastora la mladih. Novo i inovativno u 1996. je uporaba sustavnih strategija izvršavanja. Ujedno je prihvaćen izazov da se nastoji riješiti odnos pastora la mladih i mreže kontakata nužnih za rast vjere mladih, što je podržano zajedničarskim iskustvom Crkve. Dokument *Renewing the Vision* u mnogim vidovima predstavlja temelj novijeg poimanja »kateheze za cijelu zajednicu«, široke i ujedinjujuće ideje koja se još uvijek razvija i ucjepljuje u katoličke župe Sjedinjenih Američkih Država.

Takvo poimanje postavlja služenje mladima izravno u kontekst lokalne zajednice vjere, kao sastavni dio iskustva obitelji, škole, Crkve i susjedstva. Tu će uključivanje i sudjelovanje mladih u životu i poslanju Crkve pronaci svog najboljeg savjetnika u borbi protiv konzumizma, gubitka smisla i krhkosti relacijskih dinamika, pojava koje još uvijek imaju širok zamah u američkom društvu. Još se mnogo toga mora učiniti. Što jedinstveniji bude pristup, to će se uspješnije moći suprotstaviti rascjepkanosti i razbijanju te složene i duhovno kaotične kulture.

SURADNJA ZA GLOBALNI ZAJEDNIČARSKI ODGOVOR

ključ za današnje i buduće promatranje široke i promjenjive panorame američkog društva jest ujedinjenje duhovnog traženja budućih naraštaja. Danas se rad pastorala mladih u raznim biskupijama i redovničkim zajednicama i ustanovama koje rade u korist mladih u Katoličkoj crkvi u Sjedinjenim Američkim Državama pokreće zahvaljujući dragocjenom radu biskupijskih predstojnika za pastoral mladih koji se objedinjuju po regijama te koordiniraju rad župa. Predstojnici, koji su kreativne osobe i neumorni radnici, djeluju uz pomoć župnih koordinatora pastorala mladih iz raznih biskupija. Nacionalna federacija katoličkog pastorala mladih (National Federation of Catholic Youth Ministry, NFCYM) je profesionalna neprofitna organizacija udruženih biskupija i članova suradnika koja kontaktira s USCCB-om radi pomaganja mladima u Katoličkoj crkvi i društvu te radi promicanja tog općeg pristupa pastoralu mladih.

Mnoge osobe koje su odgovorne za pastoral mladih, zajedno s redovničkim vodama zajednica angažiranih u pastoralu mladih, glavni su akteri NFCYM-a. Glavno poslanje te organizacije, koja je utemeljena 1982. godine, jest »služiti onima koji služe mladoj Katoličkoj crkvi«. Prije 1982. ta je organizacija imala vrlo osobitu povijest. Tridesetih godina 20. stoljeća ustanovljena je kao Katolička omladinska organizacija (Catholic Youth Organization, CYO), župni program za mlade sportaše. Nakon toga je, na poticaj USCCB-a, četrdesetih godina ujedinila svoj rad te je nastalo povjerenstvo za nadzor poznato kao Nacionalni katolički savjet mladih (National Catholic Youth Council, NCYC). To je povjerenstvo 1951. organiziralo svoj prvi nacionalni kongres za mlade. Godine 1961.

povjerenstvo je transformirano u Nacionalnu federaciju katoličkih omladinskih organizacija (National Catholic Youth Organizations' Federation, NCYOF). To je federacija biskupijskih savjeta za pastoral mladih koju financiraju biskupije. Dok je početkom osamdesetih godina USCCB prestalo financijski pomagati mnoge organizacije, NCYOF je uspio preživjeti upravo zahvaljujući neovisnim fondovima iz 90 biskupija u SAD-u.

Ako je dotad NCYOF podržavao prethodno programatsko poimanje pastorala mladih, od 1981. je započeo promicati njegovu filozofiju. Ta je promjena navijestila korjeniti razvoj misli. Pozornost je pomaknuta od mladih na odrasle i to posebno na ulogu animiranja. Tako je NCYOF umjesto nadzora ili koordinacije počeo promicati biskupijski pastoral mladih.

Ta je promjena pripremila teren za NFCYM, koji je u studenome 1982. održao svoju prvu nacionalnu konferenciju o pastoralu mladih, a sljedeće je godine organizirao svoju prvu konferenciju mladih. Taj sustav naizmjeničnog organiziranja godišnjih konferencija za one koji djeluju u pastoralu mladih i za mlade funkcionira i danas, dajući Katoličkoj crkvi realno značenje bilo za one koji rade s mladima bilo za same mlade koji su angažirani u služenju svojim vršnjacima. Te nacionalne konferencije jedan su od razloga zašto su mladi Amerikanci i njihovi vođe bez oklijevanja prihvatili Svjetske dane mladih koje je organizirala Katolička crkva za vrijeme pontifikata Ivana Pavla Drugog, a shvaćeni su kao konkretno djelovanje Crkve koje se ne svodi na jednostavne nakane.

Iz svega rečenoga jasno je da je od 1984. NFCYM glavni promicatelj pastorala mladih unutar Katoličke crkve SAD-a. Njegov se doprinos zbog toga nikako ne smije podcijeniti jer je velik dio dragocjenog

umreženog rada ostvarenog u pastoralu mladih u Sjevernoj Americi promicala i dalje promiče upravo ta organizacija.

RIZIK OD ZATVARANJA VRATA

U predstavljanju opće slike današnje situacije pastoralu mladih u Katoličkoj crkvi u Sjedinjenim Američkim Državama važno je istaknuti do kojih se rezultata dosada došlo i kolik angažman, energija i entuzijizam su uloženi u predanom i rad na rastu u vjeri mladih katolika u SAD-u. Jednako je tako važno ne udaljiti se od stvarnosti, zadržati objektivan pogled na poteškoće i rizike koji su uključeni u pastoralno služnje mladima danas i u budućnosti.

Veliki skandali oko seksualne zloporabe zasigurno su ostavili duboke tragove kod američkih katolika. Ozračje sumnjičavosti koje su prouzročili ti skandali učvrstilo je nepovjerenje mladih prema institucijama općenito, a kod nekih posebice prema Crkvi. Oni koji su ostali vjerni Crkvi nastavljaju u samima sebi tražiti vjeru bogatu značenjem, koju će moći hraniti unutar žive zajednice vjernika. Župe i biskupije zdušno su angažirane u skrbi za te mlade kojima je potrebno vrijeme i pomoć na njihovu putu. Nažalost, bilo je, a i dalje ima teških financijskih posljedica spomenutih skandala. Neke biskupije u Sjedinjenim Američkim Državama su bankrotirale zbog plaćanja odštete ili sudskih troškova. Sve je to uzrokovalo ograničavanje financijske pomoći na biskupijskoj razini, a svakodnevno se govori i o ograničavanju ili otpuštanju zaposlenog osoblja. Neke su biskupije to nastojale riješiti tako što su ograničile radne smjene, ujedinile razne odjele udvostručujući tako ionako veliko radno opterećenje zaposlenih. Nažalost, u takvom ozračju područje pastoralu mladih prvo osjeća konkretne posljedice, možda stoga što je najosjetljivije na krizu, ali i sto-

ga što kad Crkva ne može investirati u svoje poslanje nego se prije svega mora brinuti za to kako »preživjeti«, najveće štete trpi budućnost i njezino viđenje, a budućnost predstavljaju upravo mladi. Potrebna je velika vjera kako bi se na sadašnju krizu gledalo kao na mogućnost za obnovljeni predani rad za mlade i, napose, kako bi ta ista kreativnost kojom smo se koristili pri sučeljavanju s problemima u prošlosti mogla iznova isključiti i iz sadašnje nesigurne situacije.

Sigurno je da su biskupijski predstojnici za pastoral mladih pod snažnim pritiskom, a neki se i ne uspijevaju sučeliti s poteškoćama. Mnogima su ograničene njihove izravne ovlasti u koordiniranju područja pastoralu mladih u biskupiji. S novim biskupijskim predstojnicima za odgoj u vjeri koji područje pastoralu mladih koordiniraju prisiljeni na redimenzioniranje, čini se da se ostvaruje neobična pojava pridruživanja pastoralu mladih području odgoja u vjeri. Stoga se sve češće događa da se mnoga zaduženja pastoralu mladih, bilo na biskupijskoj bilo na župnoj razini, povjeravaju mladim koordinatorima bez iskustva, koji često rade čak i s nepunim radnim vremenom. Takvi postupci, premda nehotice, dovode do očitih opasnosti. NFCYM i dalje jamči određenu profesionalnost na području pastoralu mladih, nastojeći ujednačiti standarde formacije i prakse, ali je očit rizik od nestanka energije i entuzijazma odraslih koji su angažirani u radu s mladima. S time se valja sučeliti prije nego bude prekasno. Nazadovati u potpori mladima bilo bi isto što i zatvoriti vrata pred budućnošću same Crkve. To je alarmantna hipoteza, ali je nažalost i vrlo realistična.

Iz istraživanja National Study of Youth and Religion (NSYR)¹¹ proizlazi poziv da

¹¹ Nedavna istraživanja koja je objavila National Study of Youth and Religion, najšira i najdetaljnija studija ikad provedena o adolescentima i religiji

se učini nešto više od toga da se mlade sučeljava s njihovom vjеров ili se iznađu putevi za njihov odgoj u vjeri. Očito je potrebno biti sustavniji i dosljedniji u predavanju vjere. Sličan izazov pronaći će mnogo prostora u srcima i umovima konzervativnijih članova američke Katoličke crkve koji će u tome vidjeti jasan poziv na vraćanje na Baltimorski katekizam (temeljni tekst koji se upotrebljavao u katoličkom školskom vjeronauku od 1889. pa sve do 1960) te na oživljavanje doktrinarnih načela vjere, kojih više nema u ovom naraštaju, ali ih je bilo u životu njihovih roditelja. Američki katolici prema tome prisustvuju sukobu između nauka i religioznog iskustva, pri čemu su angažirane i desne i lijeve političke snage.

U zemlji u kojoj se moralna nadmoć politički upotrebljava za nešto više od običnog govora i glasina o ratu, postoji stvarna opasnost da se religiozno njihalo zanjše iz jedne krajnosti u drugu. Dio dvosmislenosti američkoga sna sastoji se u njegovom tvrdoglavom hvatanju za moralnu tvrđavu kad kasnije iznova mora živjeti delikatnu situaciju društvene nepravde.

Ta ista pretpostavljena moralna nadmoć postoji i na religioznom području. Postoji naime mnogo američkih katolika koji podržavaju zabrinjavajući oblik separatizma. Opasnost je još jednom stvarna, iako nehlotična. Na religioznoj desnici susreće se rastući fundamentalizam koji se smatra pravednijim i kreposnijim od drugih. U toj se opasnosti nalazi i najveći izazov za odgojitelje vjere, koji moraju pronaći načine kako bi stvorili i proširili projekt o sadržaju vjere i o crkvenim vrednotama i idealima koji će biti uravnotežen, ujedinjujući i konkretan. Moraju biti kreativni u odgoju duhovnog života mladih za Kristovo evanđelje. Krist ne samo da je prisutan, nego se utjelovio i ušao je u svakodnevni život mladih zbunjenih s obzirom na istinski smisao stvari, u konzumističkom i nesigur-

nom kulturnom scenariju. Potrebno je do-taknuti srca kako bi se informirao razum. Budućnost Katoličke crkve ovisi o tome hoće li znati doći do mladih, bili oni praktični vjernici ili ne, te ih stvarno i životno podržati pomoću Isusove radosne vijesti.

Potrebno je osim toga biti oprezan u tvrdnjama kako bi se jednostavnim povratkom na katekizam riješili svi problemi. Takvo površno rješenje za složeno pitanje vjere u životu mladih moglo bi zamagliti istinski smisao tog izazova. U Sjedinjenim Američkim Državama događa se veliko preoblikovanje vjere, pod imenom »duhovno traženje«. Udaljujući se od sadržaja povijesnih religioznih tradicija, to duhovno traženje se mijenja u ono što se zove moralistički i terapijski deizam,¹² pretvarajući se u potpuno novu i različitu vjeru.

Istinski izazov sastoji se prema tome u usmjeravanju želje mladih prema vjerovanju koje nastavlja hraniti vjeru bilo poznavanjem i iskustvom Boga bilo ljubavlju koju On posvjedočuje prema svakoj osobi dobre volje.

ZAKLJUČCI NA PRAGU OTVORENIH VRATA

Zasigurno je postignut velik napredak, ali jednako tako još mnogo toga valja učiniti. Mogućnosti ne nedostaju i, kao što se to često događa, postoji velika nagrada za

(Christian Smith – M. Lundquist Denton, *Soul Searching: The Religious and Spiritual Lives of American Teenagers*, Oxford University Press, 2005), jasno pokazuju da na adolescente mnogo više negoli se vjeruje utječe religioznost njihovih roditelja. Sve to potiče pretpostavku kako na njih utječe i prema njima iskazana nezainteresiranost ili religiozno neznanje.

12. Četvrto poglavlje knjige *Soul Searching* opširno se bavi tim pojmom, ocrtavajući pet točaka vjerovanja te religije (str. 162), iako jasno kaže da nijedan adolescent zapravo ne bi upotrijebio terminologiju koju koriste autori te knjige. Zanimljivo je kako knjiga jasno tvrdi da je »takvo vjerovanje 'de facto' osobito vidljivo unutar glavnih vjeroispovijesti, katoličke i protestantskih« (str. 163).

one koji se odluče zaputiti prema širokim poljima punim mladih duša koje ne očekuju ništa drugo nego da ih se vodi. Smatram da je posao što ga obavlja pastoral mladih u američkoj Katoličkoj crkvi zauvijek promijenio sliku sveukupne župne kateheze i da je to učinio polazeći odozdo prema gore.

Pa ipak, za one koji se odluče angažirati u služanju mladima na obzoru se pokazuju mnogobrojni problemi. Istinski se izazov sastoji u tome da budu kreativni, kao što je to bio Bog u kojega vjerujemo; da budu snažni u svom povjerenju u mlade, kao što je to bio Isus Krist u svojem povjerenju prema svakome od svojih učenika; da žive u snazi i zanosu Duha Svetoga koji nam dopušta da neprestano otkrivamo kako je u Bogu sve moguće, posebice ono što pripada nemogućemu.

Napokon, kao što tvrdi McCarty, potiče nas se da gradimo na onome što je bilo ostvareno »u posljednjih osamdeset godina katoličkog pastoral mladih kao organizi-

ranog ustroja«¹³. Kao što autor kasnije ističe, valja nam se »prisjetiti našega glavnog poslanja koje se sastoji u pozivanju mladih da budu učenici Isusa Krista, dok nastavljamo raditi na videnju poslanja za mlade i s mladima koje oni sami vrše i koje se stalno mijenja«. McCarty zaključuje s riječima: »Izrazimo dobrodošlicu tom plemenu pothvatu!«

Pozvani smo biti »pustolovi« i putnici u prostranoj i zamršenoj panorami aktualne američke kulture. Pozvani smo izaći iz sigurnosti trijemova naših crkava kako bismo ušli u život mladih. Pozvani smo poći ususret mladima kao nikada dosad, kako bismo im ponijeli poruku Isusa koji nas poziva da dopustimo da Bog postane Bog u našim životima, a zatim i u našim srcima. Izrazimo dobrodošlicu tom plemenu, sjajnom pothvatu punom vjere.

¹³ R. J. McCARTY, *The Vision of Catholic Youth Ministry*, St. Mary's Press, 2005, str. 15.